

היום נלמד בעזרת ה':

יומא דף לג

אביי מנה את סדר העבודות שהיו בכל יום במקדש כפי המקובל אצל בני הישיבה, והסדר הוא אליבא דאבא שאול:

1. סידור המערכה גדולה שעליה מקריבים את כל הקרבנות.
2. סידור המערכה השניה שממנה חותים גחלים להכניסם למזבח הפנימי לצורך הקטרת הקטורת.
3. סידור שני גזירי עצים על המערכה הגדולה.
4. דישון מזבח הפנימי מהאפר שנותר מהקטרת הקטורת של אתמול.
5. הטבת חמש נרות (= הוצאת השמן והפתילות שכבו מתוך שבע נרות של המנורה).
6. שחיטת קרבן התמיד וזריקת דמו.
7. הטבת שתי נרות.
8. הקטרת הקטורת על המזבח הפנימי.
9. הקטרת איברי התמיד על המזבח החיצון.
10. מנחת הנסכים של התמיד.
11. מנחת החביתין (שהכהן הגדול היה מביא בכל יום).
12. ניסוך היין הבא עם קרבן התמיד.
13. מוספים (= בימים שמביאים קרבן מוסף, כגון בשבת).
14. הקטרת בזיכי הלבונה של לחם הפנים.
15. תמיד של בין הערביים.

(המשך בדף הבא ↓)

יוצא לאור ע"י:

"אור הספר התורני" הוצאה לאור

052-7628377

להצטרפות:

mabatladaf18@gmail.com

052-342-4473

התמיד של בין הערביים היה האחרון, לפי שנאמר "וְהִקְטִיר עָלֶיהָ חֶלְבֵי הַשְּׁלֵמִים", ודרשו "עָלֶיהָ" = לאחר קרבן תמיד של שחר, "הַשְּׁלֵמִים" = השלם את כל הקרבנות כולם, ולא לאחר התמיד של בין הערביים, אלא הוא האחרון.

מערכה גדולה כפרתה מרובה: שעליה מקריבים את כל הקרבנות. **מערכה שניה עדיפא:** יש לה מעלה שאין במערכה הגדולה, שמהמערכה שניה מכניסים גחלים לתוך ההיכל לצורך הקטרת הקטורת.

מנין שמערכה שניה של קטורת קודמת לסידור שני גזירי עצים? מכך שנאמר "וּבָעַר עָלֶיהָ הַכֶּהֶן עֲצִים בְּבֶקֶר בְּבֶקֶר", כלומר שהכהן מוסיף שני גזירי עצים על המערכה הגדולה, ורק "עָלֶיהָ" (= על המערכה הגדולה) הוא מוסיף ולא על המערכה השניה של קטורת. ומכך שהפסוק היה צריך למעט זאת, יש לנו ללמוד שבשעה שהוא מסדר את הגזירים על המערכה הגדולה המערכה השניה כבר נמצאת ואפשר לסדר עליה את העצים, והפסוק ממעט שיסדר על הגדולה ולא על השניה.

מכשיר עדיף: סידור שני גזירי עצים קודם לדישון מזבח הפנימי, לפי שהוא 'מכשיר' ומתקן את הקטורת, שהרי מהעצים לוקחים גחלים להקטרת הקטורת.

קושיא: והרי **שני גזירי העצים** אינם 'מכשיר' לקטורת שהרי הם מיועדים למערכה הגדולה, ואת הגחלים לקטורת לוקחים מהמערכה השניה?

רבי ירמיה מתרץ: נכון **ששני גזירי העצים** הולכים למערכה הגדולה, אבל נֶסֶם 'עצים' הם מכשירי הקטורת. רבינא מתרץ: הואיל והוא התחיל בסידור המערכה של מזבח החיצון לכן הוא גומר את עבודתו ומסדר את **שני גזירי העצים**. רב אשי מתרץ: אם הוא לא מוצא עצים מהמערכה השניה הוא לוקח מהמערכה הגדולה.

דישון מזבח הפנימי קודם להטבת חמש נרות: בהיכל היו שלושה כלים: שולחן בצד ימין של הנכנס, ומנורה בצד שמאל - זה מול זה, והמזבח ביניהם רחוק מהם קצת, כדי לא לחצוץ ביניהם (כמו שכתוב 'ושמת את השולחן.. ואת המנורה נַבְחָה השולחן').

(המשך בדף הבא ↓)

בגלל שהמזבח היה ממוקם קרוב יותר לפתח ההיכל - כאשר נכנס הכהן להיכל פגש בו קודם למנורה, וישנו כלל 'אין מעבירין על המצוות' משום כך מצות הדישון קודמת להטבה. מכלל זה גם לומדים שצריך להניח תפילין של יד קודם לתפילין של ראש, כיון שהיד האוחזת בתפילין קרובה יותר ליד השמאלית מאשר לראש.

הטבת חמש נרות קודם לדם התמיד: למעלה הביאה הגמרא פסוק שנאמר בהבאת שני גזירי עצים על המערכה הגדולה 'וביער עליה הכהן עצים בבוקר בבוקר'. בהמשך הביאה הגמרא שם סברא ששני גזירי עצים קודמים לדישון מזבח הפנימי כי 'מכשיר עדיף'. נמצא שהפסוק מיותר.

ישנו כלל במידות שהתורה נדרשת בהן - 'דבר שאינו ענין לו תנהו ענין לחבירו'. ואם כן 'בוקר' אחד מתוך הפסוק הולך על הטבת חמש נרות, וה'בוקר' השני על דם התמיד. בהטבת חמש נרות כבר כתוב 'בבוקר בבוקר בהיטיבו את הנרות' סך הכל 3 בוקר. ואילו בדם התמיד כתוב רק 'את הכבש אחד תעשה בבוקר' סך הכל 2 בוקר. ולכן הטבת חמש נרות קודמת לדם התמיד. אמנם דם התמיד קודם להטבת שתי נרות - אפילו שגם בהם כתוב 2 בוקר ('בבוקר בבוקר בהיטיבו'), כי דם התמיד שהוא 'מכפר' (על עבירות עשה ועל לא תעשה הניתק לעשה) עדיף.

ואימא חד שדייה לדישון: מדוע לא ניקח 'בוקר' אחד מתוך הפסוק, וניתן אותו על דישון מזבח הפנימי שכבר כתוב בו 2 בוקר ('בבוקר בבוקר בהיטיבו את הנרות יקטירנה' ואי אפשר להקטיר בלי להיטיב את המזבח שעליו מקטירים תחילה) סך הכל 3 בוקר. ואת ה'בוקר' השני ניתן לדם התמיד (שכתוב בו 1 בוקר) סך הכל 2 בוקר. ולאחר מכן יעשה הטבת חמש נרות - שאפילו שכתוב בהם 2 בוקר, אך 'מכפר' עדיף כאמור?

הגמרא מתרצת שמכיון שאנו חייבים לעשות הפסקה בין הטבת חמש נרות לשתי נרות (אליבא דרבי יוחנן להלן), ואי אפשר לעשות זאת בקטורת שמקומה אחרי הטבת כל הנרות (אליבא דאבא שאול שלמד זאת מהפסוקים, על פיו סידר אב"י את המערכה בסוגייתנו) - אם כן לא נשארה לנו עבודה אחרת מלבד דם התמיד להפסיק בין הנרות.

(המשך בדף הבא ↓)

הניחא לריש לקיש: נחלקו ריש לקיש ורבי יוחנן, האם ההפסקה שהיתה בין הנרות היא כדי להרעיש את כל העזרה ואין צורך לעשות עבודה אחרת ביניהם. או שצריך לעשות עבודה ביניהם כנלמד מהפסוק 'בבוקר בבוקר בהיטיבו' שצריך לחלק את הטבה לשני חלקים ועבודה ביניהם.

א"ל רבינא לרב אשי: רבינא מקשה שהמילים 'בבוקר בבוקר' בפסוק המדבר על שני גזירי עצים אינו מיותר, מכיון שנלמד ממנו שסידור שני גזירים קודם למערכה שניה? הגמרא מתרצת שכפי שנאמר למעלה בסידור המערכה – מערכה שניה קודמת לסידור שני גזירי עצים.